

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **M. R.**, proti žalovanému: **Magistrát města Děčín**, se sídlem Mírové náměstí 1175/5, Děčín, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 11. 2025, č. j. 15 A 40/2025-7,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Nejvyšší správní soud **v y z ý v á** žalobce, aby ve lhůtě **patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení předložil plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo aby ve stejné lhůtě prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou dne 21. 10. 2025 ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem domáhal zrušení potvrzení o existenci stavby vydaného žalovaným dne 2. 3. 2015 pod č. j. MDC/OSC/9151/2015/JD. Tímto potvrzením žalovaný podle § 125 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) na žádost Správy a údržby silnic Ústeckého kraje, p.o., potvrdil, že stavba komunikace na pozemku st. p. č. 102, k. ú. Veselé, je užívána k danému účelu (silnice III. třídy č. 2639). Krajský soud v záhlaví označeným usnesením žalobu s odkazem na existující judikaturu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s. Dospěl k závěru, že uvedené potvrzení nepředstavuje rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Současně dodal, že v dané věci nebylo namístě poučit žalobce o tom, jaký žalobní typ by na danou věc mohl dopadat (při správné formulaci petitu), neboť případná zásahová žaloba proti danému potvrzení by byla zjevně opožděná.

[2] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. Společně s tím požádal o ustanovení zástupce a k výzvě soudu popsal své osobní, majetkové a výtěžkové poměry.

[3] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.* Osvobozen od soudních poplatků (zčásti nebo zcela) pak podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být na vlastní žádost účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky. Podle téhož ustanovení pak platí, že *dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.* Účastníku řízení lze tedy ustanovit zástupce tehdy, jsou-li kumulativně splněny tři podmínky: (1) účastník požádal o ustanovení zástupce, (2) doložil nedostatek prostředků a (3) jeho návrh není zjevně neúspěšný. Posledně zmíněnou podmínku musí přitom soud zkoumat jako první, neboť opačný postup, tj. zkoumání poměrů ještě před posouzením případné bezúspěšnosti návrhu, by byl v rozporu se smyslem citovaného ustanovení (např. usnesení NSS ze dne 9. 1. 2026, č. j. 7 Ads 251/2025-11, bod 3).

[4] Pojem „zjevně neúspěšný návrh“ obsažený v § 36 odst. 3 s. ř. s. není v soudním řádu správním blíže upřesněn, proto Nejvyšší správní soud vymezil ve své judikatuře případy, kdy je obsah tohoto pojmu naplněn (viz např. rozsudky ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007-72, či ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011-135). Obecně lze říci, že zjevná neúspěšnost návrhu by především měla být (1) zjistitelná bez pochyb, měla by být (2) nesporná a (3) naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo nutné provést dokazování (např. rozsudek ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005-105, č. 909/2006 Sb. NSS). O zjevně neúspěšný návrh se může jednat i v případě, kdy ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje k určité otázce zcela jednoznačné závěry (např. usnesení NSS ze dne 10. 1. 2013, č. j. 7 As 183/2012-17).

[5] V posuzovaném případě se stěžovatel podanou žalobou domáhal zrušení potvrzení o existenci stavby. Povahou potvrzení vydaného podle § 125 stavebního zákona se již Nejvyšší správní soud zabýval například v rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 1 As 344/2016-42. Dospěl především k závěru, že zmíněné potvrzení toliko deklaruje naplnění podmínek vyplývajících ze zákona. Jako takové má charakter osvědčení, tedy úkonu podle části IV. správního řádu. Nepředstavuje proto správní rozhodnutí, proti kterému by byla možná obrana prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s. K podobnému závěru dospěl i v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 As 2/2008-76, podle něhož *„Předmětným úkonem městský úřad pouze potvrdil, že na pozemku ... se nachází stavba zpevněné komunikace s asfaltovým povrchem. Obsahem tohoto potvrzení bylo pouze konstatování faktického stavu, jak byl zjištěn na místě samém. Z jeho obsahu ... nevyplývá, že by v důsledku jeho vydání byla založena, změněna, deklarována, zrušena či závazně určována veřejná práva nebo povinnosti stěžovatele. Proto ho nelze považovat za úkon, který by jakkoli zasahoval do právní sféry stěžovatele. Závěr krajského soudu, že předmětné potvrzení není rozhodnutím přezkoumatelným ve správním soudnictví je tedy v souladu se zákonem“* (viz též rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2016, č. j. 7 As 74/2016-19). Potvrzení o existenci stavby tak není konstitutivním rozhodnutím a má pouze deklaratorní charakter, protože je jím pouze potvrzována skutečnost, že stavba podle dostupných podkladů existuje, případně že je evidována jako stavba vzniklá v určité době.

pokračování

[6] Z hlediska případné překvalifikace žaloby na jiný žalobní typ (resp. případného poučení stěžovatele o možné změně žalobního typu) pak lze dodat, že judikatura, která již v obdobné věci zdůraznila nutnost dodržení subjektivní i objektivní lhůty pro podání zásahové žaloby (dle § 82 a násl. s. ř. s.), je plně aplikovatelná i ve věci nyní projednávané (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2017, č. j. 9 As 296/2017-23, bod 24). Stěžovatelem napadené potvrzení bylo vydáno již v roce 2015 a ten se o něm dle svých tvrzení v žalobě dozvěděl již v roce 2023. Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. nicméně *žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.*

[7] K závěru, že se v případě daného potvrzení nejedná o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., došel i krajský soud, který proto žalobu usnesením odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) správního řádu.

[8] Kasační stížnost stěžovatele směřující proti usnesení krajského soudu vycházejícího z výše popsaného výkladu je tedy zjevně bezúspěšným návrhem podle § 36 odst. 3 s. ř. s. Jelikož stěžovatel tak shora předestřené předpoklady pro osvobození od soudních poplatků nesplňuje, soud zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce.

[9] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soud proto stěžovatele výrokem II. tohoto usnesení vyzval k doložení této podmínky, a to buďto doložením plné moci udělené advokátovi, nebo předložením dokladu o vysokoškolském právnickém vzdělání stěžovatele či předložením pověření pro jeho zaměstnance včetně dokladu o jeho vysokoškolském právnickém vzdělání.

Poučení: Proti tomuto usnesení **není** opravný prostředek přípustný

Nebude-li vyhověno výzvě k předložení plné moci nebo prokázání příslušného vzdělání, soud kasační stížnost **odmítne** (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

V Brně dne 4. února 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu